

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Umetnost v času cesarja Justinijana, preseljujočih ljudstev in zgodnj srednjeveška umetnost (6.-10. st.)

Mentor:	Miha Zor , prof. slovenščine, univ. dipl. lit. komp., doktorand umetnostne zgodovine (doktorat iz gotskega knjižnega slikarstva). Že petnajst let deluje na RTV Slovenija, kjer je začel kot kulturni novinar na radijskem programu ARS in nadaljeval kot radijski napovedovalec, mentor za govor, urednik oddaj o šansonu in filmski kritik.
Kdaj in kje:	SREDA, 09:00 do 10:30 ali PETEK, 09:00 do 10:30 MOL, dvorana Četrtna skupnosti Ljubljana-Center, Rozmanova 12, Tabor
Prvo srečanje:	sreda, 4. 10. 2023, ob 9. uri ali petek, 6. 10. 2023, ob 9. uri

OKVIRNA VSEBINA

Nekaj uvodnih predavanj bomo namenili navezavi na obravnavano snov v preteklem študijskem letu: pregledali bomo slikarstvo in kiparstvo po tolerančnem ediktu - po letu 311, ko je rimski cesar Galerij razglasil versko toleranco do vseh oblik verovanj, vključno s krščanstvom. Predvsem gre za katakombe in sarkofage iz 4. st. in spomenike nemirnega obdobja do začetka 6. stoletja.

Obsežnejše poglavje bo posvečeno zadnjemu pomembnemu obdobju rimske umetnosti, tj. času cesarja Justinijana in cesarice Teodore. Glavni spomeniki so arhitektura in mozaiki v Raveni in Konstantinoplu, pregledno tudi sledi spomenikov drugje po cesarstvu (Palestina, Sirija, Severna Afrika, Balkanski polotok).

Največ časa bomo namenili zgodnjemu srednjemu veku: spomenikom iz časa preseljujočih se ljudstev (barbarov, ki so vse intenzivneje prevzemali ozemlja nekdanjega rimskega imperija), anglo-saške, merovinške ter langobardske umetnosti, zlasti pa umetnosti od 8. do 10. stoletja. Natančno bomo torej obravnavali karolinško renesanso: rokopisno, pa tudi stensko slikarstvo, kiparstvo, arhitekturo in izdelke umetne obrti (npr. dragocene knjižne platnice). S tem se bomo iz sredozemskega prostora premaknili na severozahod Evrope, v dele današnjih Francije in (zahodne) Nemčije. Z obravnavo otonske renesanse pa bomo ozemlje razširili še na današnje širše »nemško« območje.

Predavanja bodo tako ustvarila temelje za razumevanje srednjeveške umetnosti in bodo nujna popotnica za obravnavo umetnosti v obdobju visokega srednjega veka, tj. romanike, kar pa bomo prihranili za naslednje študijsko leto. Predavanja bomo dopolnjevali z ogledi razstav (tudi nepovezanih s snovjo, odvisno od aktualnega programa razstav v muzejih in galerijah) in po dogovoru tudi z ekskurzijami.

CILJI

Razumevanje prehoda iz antične v srednjeveško umetnost.

Razumevanje povezav in vplivov vzhodne (bizantinske) umetnosti na zahodnoevropsko (tj. umetnost na območju Latinske Cerkve).

Razumevanje neantičnih vsebin in form, ki so jih v evropsko umetnost prinesla priseljujoča se ljudstva.

Poznavanje razvoja slikarstva, kiparstva in arhitekture v Zahodni Evropi (tj. na območju Cerkve latinskega obreda) v zgodnjem srednjem veku.

Poznavanje dosežkov, ki so omogočila nadaljnji razvoj umetnosti v visokem srednjem veku.

METODE DELA

Razlaga (umetnostnoformalna, ikonografska, zgodovinska, kulturnozgodovinska, političnozgodovinska, ozemeljska).

Opazovanje in analiza slikovnega gradiva.

Ogled ohranjenih umetnin na ekskurzijah.

UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI ZA PRIPRAVO PROGRAMA

John Beckwith, Early Christian and Byzantine Art.

John Beckwith, Early Medieval Art.

C. R. Dodwell, The Pictorial Arts of the West, 800-1200.

André Grabar, L'age d'or de Justinien.

Jean Hubert, Jean Porcher, W. F. Volbach, L'Europe des invasions.

Jean Hubert, Jean Porcher, W. F. Volbach, L'empire carolingien.

L. Grodecki, F. Mütherich, J. Taralon, F. Wormald, Le siècle de l'an mil.